

ВОЈНОСТРУЧНИ ИНТЕРВИДОВСКИ ЧАСОПИС

ISSN 0354-3323

УДК 355/359 (051) (497.11)

ГОДИНА XXIII

БРОЈ 2/2016.

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МЕДИЈА ЦЕНТАР „ОДБРАНА”

Директор

Стевица С. Карапанџин, пуковник

Главни уредник

Драгана Марковић

Одговорни уредник

Милорад Станојевић, капетан корвете

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР

Маринко Павловић, председник одбора;

др Миодраг Гордић, заменик председника;

генерал-потпуковник Милосав Симовић; Војин Јондић;

бригадни генерал Предраг Симовић; бригадни генерал Миле Јелић;

проф. др Митар Ковач; Млађан Нишевић; пуковник др Слободан Илић;

пуковник Стевица С. Карапанџин; пуковник др Миливоје Пајовић;

пуковник др Жељко Гајић; пуковник др Раде Славковић; Звонимир Пешић;

капетан корвете Милорад Станојевић, секретар

Ликовно-графички уредник

Мр Небојша Кујунџић

Језички редактор

Добрила Милетић

Коректор

Слађана Грба

Адреса: Браће Југовића 19, 11000 Београд

e-mail: milorad.stanojevic@mod.gov.rs, novi.glasnik@mod.gov.rs,

телефон: 011/33-49-521; 064/80-80-119

www.noviglasnik.mod.gov.rs

Број 2/2016

Часопис излази два пута годишње, рукописи се не враћају.

Претплата и пласман: тел./факс 011/3201-995, факс 011/3241-009

Текући рачун: 840-312849-56, ПИБ 102116082

Позив на број: 92353, број потврде о евидентирању за ПДВ: 135328814

Тираж: 500 примерака

Штампа Војна штампарија Београд, Ресавска 40б

Насловна страна: снимиио *Даримир* Банда

УВОДНИК

Пуковник др <i>Миливоје Пајовић</i> , начелник Центра за мировне операције, ЗОК, Ј-3, ГШ ВС МИРОВНЕ ОПЕРАЦИЈЕ – ИСКУСТВА И ПЕРСПЕКТИВЕ	5
--	---

ВОЈНА ТЕОРИЈА И ПРАКСА

Генерал-потпуковник <i>Милосав Симовић</i> , командант Копнене војске РЕАЛИЗАЦИЈА МЕРА ДРЖАВНЕ ПОЛИТИКЕ НА ЈУГУ ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ ПРЕКО КООРДИНАЦИОНОГ ТЕЛА ВЛАДЕ СРБИЈЕ ЗА ОПШТИНЕ ПРЕШЕВО, БУЈАНОВАЦ И МЕДВЕЂА.....	9
--	---

ВИДОВИ И РОДОВИ

Потпуковник др <i>Љубинко Карапетровић</i> ТЕОРИЈСКИ ДОПРИНОС ИЗГРАДЊИ ОПЕРАТИВНИХ СПОСОБНОСТИ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ	27
Потпуковник мср. <i>Велимир Мандић</i> , Управа за планирање и развој (Ј-5) ГШ ВС МАНЕВАРСКИ ПРИСТУП ОПЕРАЦИЈАМА	39
Капетан фрегате <i>Дејан Недељковић</i> , Управа за планирање и развој (Ј-5) ГШ ВС СПЕЦИФИЧНОСТИ РОЊЕЊА У РЕКАМА И ДРУГИМ УНУТРАШЊИМ ВОДАМА.....	71

МОРАЛ

Др <i>Дарко Тадић</i> , Висока струковна школа за пропаганду и односе са јавношћу, Београд ИНФОРМАЦИЈА КАО ОРУЖЈЕ: УПРАВЉАЊЕ ПЕРЦЕПЦИЈОМ	91
---	----

СПЕЦИЈАЛНИ ПРИЛОГ

Проф. др *Милоје Пршић*
ЈОВАН ДРАГАШЕВИЋ – ВОЈНИК, НАУЧНИК, ПЕСНИК109

ТРАДИЦИЈЕ

Мр *Марко Алексић*,
СРЕДЊОВЕКОВНО ВИТЕШТВО
У ЕПОХИ ЦАРА ДУШАНА157

Др *Милић Милићевић*,
Историјски институт у Београду
БИТКА КОД ЧЕВРНТИЈЕ (НА ПОЉУ ЛЕГЕТ)
6. СЕПТЕМБРА 1914. ГОДИНЕ.....173

ВЕСТИ И НОВОСТИ195

SUMMARY203

МИРОВНЕ ОПЕРАЦИЈЕ – ИСКУСТВА И ПЕРСПЕКТИВЕ

пуковник др Миљивоје Пајовић,
начелник Центра за мировне операције, ЗОК, Ј-3, ГШ ВС

Из Департмана за мировне операције (ДРКО), из седишта Уједињених нација (УН) из Њујорка, истовремено се руководи са скоро 120.000 људи ангажованих у 16 мировних операција. Од тог броја у униформи је преко 100.000 лица, од којих 86.000 војника и око 14.000 припадника полиције. На тај начин Уједињене нације управљају војним операцијама наметања и одржавања мира са бројним стањем истовремено ангажованог персонала већим него код најјачих светских нација.

Иако им се често замера на инертности и уздржаности, чињеница је да постоји глобални консензус око тога да су само снаге Уједињених нација једино прихваћене наоружане формације које владе земаља у којима се сукоби одвијају једино прихватају. Осим тога, принципи заштите цивила, без обзира на расу, пол, етничку припадност и политичку опредељеност и непристрасност према странама у сукобу деценијама су били начела и главне водиле за све послове УН.

Највећи изазови припадају актуелним мисијама у Африци. Терористичке групе, побуњеници и парадржавни елементи увелико ометају тешко успостављено примирје међу сукобљеним странама у Малију, Дарфуру, Јужном Судану, Сомалији и Централноафричкој Републици. Ситуација се радикално погоршава и у Конгу, док је успех видљив у Либерiji и Обали Слоноваче, где мисије смањују бројно стање ангажованог људства.

На Блиском истоку ситуација се поново враћа под контролу УН у мисији UNDOF на Голанској висоравни, после скоро четири године прекида, од када су сиријски побуњеници упали у кампове Фаоуар и Монт Хермон. Мисија UNIFIL у Либану и посматрачка мисија UNTSO осећају последице рата у Сирији, пре свега због таласа избеглица који се сливају у зону операције УН.

Све то указује на неопходност сталног редефинисања потреба на терену и корекције понуда и обећања земаља чланица и контрибутора снага. Због тога нове способности које су потребне снагама на

терену, како би се задовољили захтеви из мандата мисија, проистичу из неколико нових захтева који се постављају пред потенцијалне даваоце снага.

Снаге УН морају бити спремне за хитни распоред у зоне операција по захтеву штабова мисија. То подразумева знатно скраћење рока у којем се војне и полицијске снаге размештају из својих националних распореда до размештаја у зони УН операције. Пожељно је да то буде од 30 до 60 дана.

Обавештајни рад, прикупљање, анализа и експлоатација података морају бити у тежишту напора штабова у процесима доношења одлука о заштити цивила и сопствених снага, као и предупређењу активности побуњеника и терориста. С тим у вези, беспилотне летелице и дрoнови имају све већу улогу, али и развијена обавештајна мрежа која се ослања на постојеће савезничке инфраструктуре.

У скоро свим мисијама користе се нове технологије и савремена средства војне технике. Међутим, у Малију, Јужном Судану и Централноафричкој Републици недостају борбени и вишенаменски хеликоптери. Постоје потребе и за инжињеријским јединицама, санитарским тимовима, војним болницама и тимовима за разминиравање.

Када су у питању способности ангажованог персонала, инсистира се на непосредном праћењу и контроли обучености снага које обављају Интегрисане службе УН за обуку (DPKO-ITS). Поред непосредних припрема за мисију, неопходно је спровођење курсева који едукују персонал за правилно поступање у зонама операција, као што су правила ангажовања, изградња интегритета, културолошке специфичности или родна равноправност.

Персонал мора бити упознат са тзв. „нултом толеранцијом“ на поступке сексуалне и друге експлоатације локалног становништва и избеглица, али и на било који облик недисциплине и противправног поступања. Због честих кршења дисциплине и добрих обичаја и праксе УН одлучено је да се код случајева који компромитују активности УН репатрирају (врате из зоне операције) цели контингенти.

Упркос дугогодишњим напорима УН, број жена ангажованих у мисијама није се знатно повећао. То се директно односи на смањење прилагодљивости и способности снага на терену да послове заштите цивила спроведу на адекватан начин. Јер, када се узме у обзир чињеница да жене и деца чине највећи проценат цивила који су субјекат заштите снага УН, разумљиво је разматрање потребе да се и убудуће

од земаља контрибутора снага захтева да најмање 15 процената војних и полицијских јединица буде попуњено женама.

Када су у питању мировне операције Војска Србије заузима истакнуто место на међународном плану. Србија је на 52. месту на листи држава давалаца снага за мировне операције Уједињених нација и седма у Европи. Али, када се број војника ангажованих у мировним операцијама упореди са бројем становника, сврстава се међу пет земаља у свету које дају војни допринос мисијама УН.

Поред тога што учествују у седам мисија УН, припадници Војске Србије учествују и у четири мисије Европске уније, иако Србија још нема статус њене пуноправне чланице. Наша војна болница, чете и водови, тимови и групе, штабни официри и војни посматрачи у потпуности су војнички и професионално припремљени за озбиљне и захтевне изазове и ризике у мисијама, али и за стручни и професионални одговор на захтеве који проистичу из мандата мисије. Све стручне припреме, организација упућивања у зону операције и повратка из мисије, логистичка, финансијска и оперативна подршка и мониторинг ангажовања у надлежности су Центра за мировне операције. Центар су сертификовале Уједињене нације и учлањен је у европску и светску асоцијацију центара за обуку за мировне операције. На тај начин, Војска Србије, као мало која друга оружана сила, на једном месту спаја теоријско знање и практично искуство из мировних операција Уједињених нација и Европске уније, које у потпуности испуњавају важан део друге мисије Војске Србије.

